

Veľká noc

Veľká noc alebo Veľkonočné sviatky, je najvýznamnejší kresťanský sviatok, ktorý pripadá na marec alebo apríl. Veľká noc je pre kresťanov oslavou zmŕtvychvstania Ježiša Krista po jeho smrti na kríži.

Zvyky a tradície na jar – Veľká noc

- **pôst** – začína Popolcovou stredou a končí Bielou sobotou
- **symboly** – sviečka, oheň, baránok, kríž, vajíčko, zajačik, korbáč
- **Kvetná nedeľa** – svätenie vŕbových prútikov (= ochrana domu pred bleskom, zdravie pre ľudí aj zvieratká)
- **Smrtná nedeľa** - vynášanie Moreny dva týždne pred Veľkou nocou
- **Veľkonočný týždeň** – posledný týždeň kresťanského Veľkého pôstu sa jedli pôstne jedlá
- **Zelený štvrtok** – posledná večera Ježiša Krista, umývanie v potoku, jedlá zo zelených listov (špenát, šťavel), vyhánanie nečistých síl rapkáčmi (chlapci)
- **Veľký piatok** - smútočný deň, ukrižovanie Ježiša Krista
- **Biela sobota** – rozväzovanie zvonov, príprava obradových jedál, maľovanie vajíčok (dievčatá), pletenie korbáčov (chlapci)
- **Veľkonočná nedeľa** – zmŕtvychvstanie Ježiša Krista, svätenie veľkonočných jedál
- **Veľkonočný pondelok** – šibačka a oblievačka (voda= zdravie a krása)

Symboly Veľkej noci:

baránok — v kresťanstve je baránok jedným zo symbolov Ježiša Krista, lebo obrazne podľa kresťanskej viery on je baránok obetovaný za spásu sveta.

kríž — Kríž je dnes najdôležitejším z kresťanských symbolov, pretože Kristus bol odsúdený na smrť ukrižovaním. Tento trest patril k trestom veľmi krutým a ponižujúcim.

oheň — Veľkonočná bohoslužba sa začína zapálením veľkonočného ohňa, ktorý symbolizuje víťazstvo Ježiša Krista nad temnotou a smrťou. Od tohto ohňa sa potom zapalujú veľkonočné sviečky.

sviečka — Sviečka je v mnohých kultúrach chápaná ako znamenie života. Veľkonočná sviečka symbolizuje vzkrieseného Krista - tento symbol pochádza zo starovekých osláv Veľkej noci, pri ktorých sa zapaluje sviečka (nazývaná tiež paškál) od ohňa.

vajíčko — Pretože vajíčko obsahuje zárodok života, bolo symbolom plodnosti, života a vzkriesenia. V súvislosti s ľudovou tradíciou vznikol zvyk maľovať vajíčka.

zajačik — zajačik má pravdepodobne pôvod v pohanských rituáloch oslavujúcich príchod jari.

korbáč — Tento v niektorých regiónoch Slovenska dôverne známy symbol Veľkej noci má tiež pôvod v starých pohanských zvykoch.

Prečítaj si poznámky o Veľkej noci a vypracuj test. Správnu odpoveď zakrúžkuj.

Otázka č. 1: Odmenou za polievanie a šibanie boli

- a) kvety
- b) chlieb s masťou
- c) ozdobené kraslice, koláče, stuhy na korbáče

Otázka č. 2: Čo kňazi svätia na Kvetnú nedeľu

- a) sviecu
- b) bahniatka
- c) kvety

Otázka č. 3: Veľkonočné kresťanské symboly sú

- a) kraslica, zajac, korbáč
- b) Baránok, Kríž, Svieca, Oheň
- c) zajac, veľkonočné vajíčko, korbáč

Otázka č. 4: Pohanskými symbolmi Veľkej noci sú

- a) Baránok, Kríž, Svieca, Oheň
- b) kraslica, zajac, korbáč
- c) bahniatka, zajac

Otázka č. 5: Na Veľkonočnú nedeľu sa v kostole svätili

- a) zvieratá
- b) jedlá
- c) ovocie a zelenina

Otázka č. 6: Veľká noc je najvýznamnejším pohyblivým

- a) cirkevným sviatkom
- b) školským sviatkom
- c) chlapčenským sviatkom

Otázka č. 7: Na Veľkonočný pondelok je zvykom do dnes

- a) šibať chlapcov
- b) polievať a šibať dievčatá
- c) polievať chlapcov